קפיטליזם 3.0

564
ממוצע הפסיכומטרי במגזר היהודי

456
ממוצע הפסיכומטרי במגזר הערבי

550
ממוצע הפסיכומטרי תלמידי דרוס בנצרת

נערה פותרת בחינה פסיכומטרית בסניף ברהט. יותר מ־1,000 צעירים למדו בדרוס

סוגרים פערים

השוויון מתחיל בפסיכומטרי

מיזם דורוס, שקיבל כעת את תו האיכות של הארגון החברתי היוקרתי Echoing Green, הוא עסק שהוקם ברהט על ידי צעירים ערבים ששאפו לסייע לבני קהילתם להתקבל ללימודים אקדמיים. בין היתר מועברים בו קורסי הכנה לפסיכומטרי והשלמת בגרויות, וההכנסות מהפעילות השוטפת מוקדשות בחלקן למלגות ולהקמת סניפים נוספים | גיל קליאן

הארגון החברתי היוקרתי Echoing Green, הפועל בארצות הברית כבר 12 שנה ועוסק בסימון מיזמים חברתיים פורצי דרך ברחבי העולם, הכריז החודש על 50 העמיתים החדשים שהתקבלו אליו השנה, ובהם, לראשונה בהיסטוריה שלו, עסק חברתי ישראלי. מדובר בדורוס (Duroos, שם כללי לשיעורים, קורסים וחוגים), מיזם שנועד לסייע לצעירים מהמגזר הערבי להתקבל ללימודים גבוהים, ומפעיל רשת של בתי ספר פרטיים להכנה לפסיכומטרי ולהשלמת בגרויות.

בינתיים יש הישגים ראשונים, לפחות בכל הקשור לבחינה הפסיכומטרית: תלמידי דורוס בנצרת הגיעו השנה לציון ממוצע של 550, לעומת ממוצע של 456 במגזר הערבי ושל 564 במגזר היהודי. מנכ"ל דורוס, מוחמד זידאני, מתאר את המצב: "קיים פער של 100–120 נקודות בין ציונים של תלמידים ערבים ליהודים. בשנת הפעילות הראשונה שלנו הצלחנו להדביק את הפער במספר קבוצות הלומדות אצלנו, במיוחד באזור חיפה ונצרת, שממוצע הציונים בהן הגיע ל־540".

לדבריו, בשתי ערים אלו קיימת מערכת חינוך פרטית גדולה שתלמידיה מגיעים עם ידע ויכולות טובים יותר. באזור הנגב, לעומת זאת, מערכת החינוך סובלת מקשיים רבים יותר, והתאם לכך התלמידים מתמודדים עם אתגרים רבים יותר, וממוצע הציונים נמוך יותר. "לשם כך אנחנו ממשיכים להשקיע בכלים חדשים", מוסיף זידאני.

לדורוס, כעסק חברתי, יש פוטנציאל לייצר ערך מוסף הרבה יותר משמעותי מזה של עסק כלכלי רגיל. כמיזם שנועד לפעול לרווחת הקהילה שממנה הוא בא, והוקם על ידי צעירים ערבים למען צעירים ערבים אחרים, דורוס מעסיק רק עובדים מהמגזר הערבי. באופן זה צעירים ערבים שיושבים בכיתה פוגשים מדריך שהוא חלק מהקהילה שלהם, שהצליח להגיע ללימודים אקדמיים ומהווה עבורם מודל להצלחה.

מטרה נוספת של דורוס היא להיות מאוזן בשורת הרווח, לא יותר מזה, כלומר כסף שנוצר מפעילותו השוטפת מוזרם להשקעה בפיתוח סניפים נוספים ולהענקת מלגות לימודים לצעירים ערבים. את 2015, שנת פעילות מלאה שנייה לדורוס, צפויה החברה לסיים עם הכנסות של מיליון שקל, מהן הצליחה לחלק מלגות בהיקף של 220 אלף שקל. היעדים של החברה לשנים הקרובות הם להגיע למחזור פעילות של כ־20 מיליון שקל, ולהעמיד מתוך סכום זה 2 מיליון שקל לטובת הקהילות הערביות.

הליך התפתחות של דורוס היה לא קל. החברה שנכנסה לתוכנית העמיתים של Echoing Green הוקמה באוקטובר 2013 על ידי זידאני ושלושה שותפים לפיתוח המודל העסקי, כולם צעירים מהמגזר הערבי. החברה הוקמה לאחר כישלון פעילות דומה בעלת שם זהה, שפעלה ברהט בשנים 2008־2013. הפעילות הקודמת נוסדה על ידי פאדי אלעוברה מרהט בעת שהיה בן 25, והיום הוא נמנה עם השותפים במוסד החדש. המיזם הנוכחי הגיע עם מודל עסקי חדש ועם תוכנית התרחבות שאפתנית שהוציאה את בית הספר מרהט, והביאה אותו לפתיחת סניפים בסכנין, בחיפה ובנצרת.

זידאני (36), שמנהל כיום את הפ־

גוונים של ירוק

פיילוט: גידול תותים וחסה מתחת למים

חברת איטלקית בשם Ocean Reef Group פתחה בקמפיין לגיוס 30 אלף דולר כדי לבדוק טכנולוגיה לגידול תותים, בזיליקום, חסה וגידולי מאכל נוספים מתחת למים. החברה הקימה פיילוט עובר לבדיקת הטכנולוגיה, וכעת זקוקה למימון כדי לתחזק את המתקן. לטענת החברה, איכות הירקות והפירות אינה שונה מאלה הגדלים על הקרקע, אך הגידול במים חוסך באנרגיה ועשוי לחסוך גם במים ולתרום למערכת האקולוגית הימית.

ה־FDA בוחן סימון חדש לציון סוכר על אריזות המזון

ה־FDA, מנהל המזון והתרופות האמריקאי, בוחן דרך חדשה לסמן סוכר על אריזות מוצרי מזון. הסימון החדש אמור להבהיר לצרכן מהי כמות הסוכרים שמוספים למוצר, ואיזה אחוז הם מהווים מתוך צריכת הסוכרים המומלצת ליום. סוכרים שמוספים למזון, בניגוד לסוכרים שנמצאים במזון באופן טבעי, נחשבים לגורמים המרכזיים להשמנת יתר המטרה בסימון החדש היא להרתיע מצריכת מוצרים עתירי סוכר.

סובארו בדקה עמידות כלובים לחיות מחמד

סובארו ארה"ב, בשיתוף עם עמותה בשם מרכז הבטיחות לחיות מחמד, סיימה סדרת מבחני ריסוק שנועדה לבדוק עמידות של כלובים לבעלי חיים. סדרת מבחני הריסוק, שנועדה לבדוק את עמידות הכלובים במקרה של תאונות דרכים, גילתה כי כלובים מסוימים אינם מספקים כלל הגנה לחיית המחמד שבפנים. בסיום סדרת המבחנים הכריזו סובארו והעמותה על שלושה כלובים מומלצים ועל דרך הקשירה המומלצת שלהם בעת נסיעה ברכב.

דורוס

שנת הקמה: 2013

מנכ"ל: מוחמד זידאני

משקיעים: IVN ומשקיע פרטי מהמגזר הערבי

עובדים: 37

סניפים: רהט, סכנין, חיפה ונצרת

מחזור פעילות: מיליון שקל

מלגות ותמיכה בקהילה: 200 אלף שקל

עוד משהו: התקבלו החודש לתוכנית העמיתים של Echoing Green בארה"ב

עילות החדשה, הוא יליד נצרת, רו"ח שסיים בהצטיינות MBA באוניברסיטת תל אביב, שעבד כמדריך פסיכומטרי ובתפקידים אחרים בתעשיית ההכנה לפסיכומטרי זה 17 שנים.

הנדסה והייטק, במקום לימודי רוקחות

יותר מ־1,000 תלמידים עברו עד היום בדורוס, המציע לימוד לפסיכומטרי, השלמת בגרויות והכנה למבחני קבלה לרפואה ולאדריכלות. לצד ההכשרות אלה, שניתנות בתשלום, דורוס מציע קורסים חינמיים: סדנאות לרכישת מיומנויות למידה החל מכיתה י', קורסי אוריינטציה אקדמית, המכוונים סטודנטים למקצועות שבהם יש ביקוש לעובדים, ייעוץ אקדמי, מכינה אקדמית וסדנאות הכנה לראיונות עבודה וכתיבת קורות חיים.

כיום צעירים ערבים רבים מדי פונים ללימודי רוקחות, ענף שכבר רווי בעובדים, ולכן אוריינטציה אקדמית נחוצה ביותר במגזר הערבי, כדי להפנות את הצעירים למקצועות כמו הנדסה והייטק, שבהם יש מחסור בעובדים.

בנוגע לצד הכספי מסביר זידאני: "הצלחנו לגייס בסבב הראשון סכום של 600 אלף שקל ממשקיע פרטי, וסכום של 300 אלף שקל מקרן IVN. סכומים אלו יועדו להנחת התשתית לפעילות ובעיקר עבור מחקר ופיתוח של חומרי הלימוד, לצד זאת זכינו לקבל מענק בסך 100 אלף שקל מפרצייית סן פרנסיסקו, שיועדו עבור הפעילות החברתית שלנו כבר מהיום הראשון. אנחנו מקיימים כרגע סבב גיוס נוסף של כ־2 מיליון שקל להמשך פיתוח סל המוצרים ופריסת סניפים נוספים".

לא מבקשים תרומות, מחזירים השקעות

IVN השקיעה גם בפעילות הקורמת של דורוס שנסגרה, בסכומים גבוהים יותר. כמו כן, הקבלה לתוכנית העמיתים אמורה לסייע בקשרים לגיוס כספים נוספים (מעבר למלגה של 90 אלף דולר מהארגון עצמו). בדורוס מבטיחים למשקיעים החזר השקעה עם תשואה, ובכך הם נבדלים מעמותות שמבקשות תרומות.

מוחמד זידאני, מנכ"ל דורוס: "קיים פער של 100–120 נקודות בציונים בין תלמידים ערבים ליהודים. בשנת הפעילות הראשונה שלנו הצלחנו להדביק את הפער בכמה קבוצות, במיוחד בחיפה ובנצרת"

כיום מעסיקה דורוס עשרה עובדים קבועים במשרה מלאה, כעובדי מנהלה, הנהלה ופיתוח. 27 עובדים נוספים מועסקים כמדריכים על בסיס שכר שעתי של 70–200 שקל. רוב המדריכים הם סטודנטים ערבים. בדורוס אין עובדי קבלן, וכל העובדים מקבלים את כל ההטבות הסוציאליות מהיום הראשון להעסקתם.

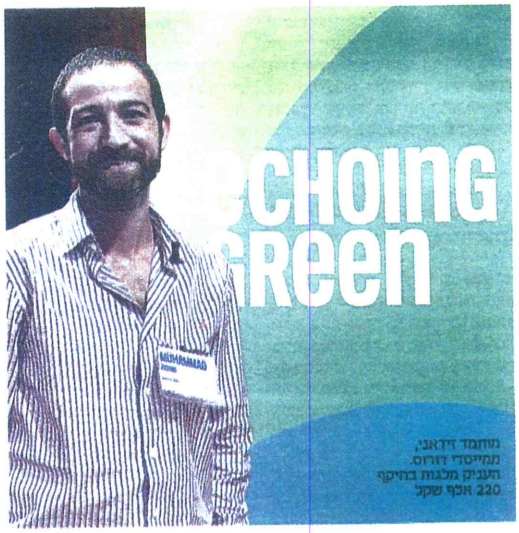

מוחמד זידאני, מייסדי דורוס. העניק מלגות בהיקף 220 אלף שקל

תיקון עולם

מקורות מגלה את יתרונות המים: תשתמש באנרגיה הידרואלקטרית

חברת המים הלאומית תקים תחנות כוח זעירות שינצלו את כוח המים לייצור חשמל בהספק של 3 מגה־וואט. החיסכון הצפוי: 50 מיליון שקל בשנה

קטע של המוביל הארצי. לחץ המים בצנרת יתרום להפקת חשמל

צילום: דני מכלוף

חברת המים הלאומית של ישראל מקורות נכנסת לעידן ההתייעלות האנרגטית: שימוש באנרגיה הידרואלקטרית לייצור חשמל. החברה החלה ליישם את תוכנית החומש שלה להורדת עלויות האנרגיה בעשורות אחוזים ולצמצום הזיהום הסביבתי, ולבנות תחנות כוח זעירות שמנצלות את כוח המים לייצור חשמל, בדומה למנגנון הפועל בתחנות כוח שהוקמו בקרבת מפלי מים או נהרות בחו"ל.

עומר מרקוביץ', ראש תחום אנרגיות במקורות, מעריך שתחנות הכוח הללו יפיקו ביחד 3 מגה־וואט, הספק חשמל ששקול לזה שמייצרת תחנת כוח סולארית בינונית קרקעית. לדבריו, ייצור החשמל בכמות זו תורם גם להפחתת פליטת גזי חממה, ומצמצם את הפחמן הדו־חמצני בכ־3,000 טון לשנה ביחד.

מבחינה כספית מדובר בחיסכון של 50 מיליון שקל לכל שנה (או כרבע מיליארד שקל לאורך החומש, עד סוף 2020).

"צריכת החשמל שלנו היא כבדה ומכבידה, והוצאות אנרגיה שלנו כסעיף תקציבי הן 750 מיליון שקל בשנה. זה הסעיף הכי כבד שלנו ויש כוונה להתייעל כלכלית במהלך המש השנים הקרובות, עד למצב שנשיג תועלת כספית וסביבתית בעת ובעונה אחת", אומר מרקוביץ'.

לפי מקורות, ייצור חשמל באנרגיה הידרואלקטרית מתבסס על ניצול עודפי לחץ מים בצנרת אספקת המים, והפיכתם לאנרגיה מכנית שמניעה טורבינה שמייצרת חשמל.

מקורות החלה בניסוי בתחום זה כבר ב־2005, אז הותקנו טורבינות הידרואלקטריות להספק חשמלי כולל של 950 קילו־וואט בשעה באחד ממתקניה שבסמוך ליישוב כפר יהושע בצפון הארץ.

בשנה האחרונה הושלמה הקמתה של טורבינה בעלת הספק של 110 קילו־וואט נוספת המבוססת על משאבה קיימת במאגר התבור, וכן הושלם ביצועה של טורבינה הידרואלקטרית באתר מצר בעלת הספק של 550 קילו־וואט בשעה. התכנון הוא להקים חמש טורבינות הידרו־אלקטריות בעלות הספק חשמלי כולל של 3 מגה־וואט.

חברת מקורות נחשבת לצרכן החשמל הגדול במשק, עם צריכה של כ־2 מיליון קילו־וואט לשעה, קרוב לאחוז וחצי מכלל הצריכה הלאומית. לצורך התייעלות אנרגטית הת־קינה החברה בשנים האחרונות מספר מערכות סולאריות לייצור חשמל באופן עצמאי, ו"בקנה" שלה נמצאת תוכנית להקמת מתקן רוח (שבשבת) שיסייע בייצור החשמל מאנרגיות מתחדשות.

לפני כשנה החלה מקורות לקבל חשמל מתחנת הכוח הפרטית דוראר תוך כדי צמצום עלויות החשמל שלה בכ־7%. במקביל מתוכננת מקורות השקעה של עשרות מיליוני שקלים בהחלפת ציוד שאיבה והמרה של חלק מהמשאבות לתחנות כוח זעירות שיחלו לספק חשמל ובכך לצמצם את צריכת החשמל.

עד היום עיקר המימוש של תוכניות התייעלות אנרגטית בשוק נגע להחלפת ציוד משרדי, כגון תאורה ומזגנים, בהשקעה מועטה יחסית.

במקורות, כחברה עתירת טכנולוגיה, יצגלו את העובדה שהם מחזיקים ציוד מכני רב כדי לשפר את צריכת החשמל לאורך כל שרשרת הפקת המים. לדברי מרקוביץ', למקורות יש כ־3,200 יחידות שאיבה (מתוכן 1,100 משאבות קידוח וכ־2,100 יחידות בוסטר), והחברה תפעל להחלפת מדי מים, מגופים או שסתומים.

במקביל החברה תתאים את מערכות המים שלה לפעילות בשעות השפל של הביקוש לחשמל (לילה בקיץ או יום בחורף), כך שהפעלה אופטימלית של מתקני השאיבה באמצעות מודלים מתמטיים מתקדמים יצמצמו את צריכת החשמל.

חלק מהטכנולוגיות של מקורות יוצגו בכנס התשתיות שייערך הבוקר באוניו שבקרבת נתב"ג.

ליאור גוטמן

המודל העסקי של מקורות

- ניצול עודפי לחץ מים בצנרת אספקת המים
- הפיכתם לאנרגיה מכנית שתניעה טורבינה
- הטורבינה מייצרת חשמל
- הפחתת פליטת פחמן דו־חמצני ב־3,000 טונות לשנה
- חיסכון של 50 מיליון שקל בשנה בצריכת חשמל